

NORMATIVA DEL TREBALL FI DE GRAU DE LA FACULTAT DE BELLES ARTS DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Aprovada per la Comissió Acadèmica de la Facultat de Belles Arts el 11 d'abril de 2012.

Modificada i aprovada per la Comissió Acadèmica de la Facultat de Belles Arts el 22 de desembre de 2016

(Informe favorable de la Comissió Acadèmica de Consell de Govern de 6 de febrer de 2017)

El Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris, modificat pel Reial decret 861/2010, de 2 de juliol, indica que els ensenyaments oficials de grau tenen com a finalitat que l'alumnat obtingui una formació general, en una o diverses disciplines, i estan encaminats a preparar l'estudiant per a l'exercici d'activitats professionals. A l'article 12.2 s'assenyala de manera específica que el treball de fi de grau (en endavant, TFG) ha de formar part del pla d'estudis; en l'article 12.3 es fa referència a l'elaboració i a la defensa del TFG, i en l'article 12.7 s'especifica que aquest ha de tenir entre 6 i 30 crèdits, que s'ha d'elaborar en la fase final del pla d'estudis i que ha d'estar orientat a l'avaluació de les competències associades al títol.

El TFG és una assignatura més dels graus de Belles Arts, Disseny i Conservació i Restauració que forma part de la formació reglada de l'alumne. Es defineix com un treball autònom i individual que permet a l'estudiant mostrar de manera integrada els continguts formatius i les competències adquirides associades al títol de grau corresponent. Per conseqüent, caldrà avaluar el grau d'adquisició de les competències del grau i no la novetat de les dades presentades o l'avenç artístic i/o científic que representen. És en aquests aspectes que es diferencia clarament d'un treball de postgrau.

Aquesta normativa de la Facultat de Belles Arts es dicta dins el marc normatiu acadèmic de la Universitat de Barcelona, d'acord amb normes generals reguladores dels treballs de fi de grau de la Universitat de Barcelona (Aprovades per la CACG de 29 de març de 2011) i en consonància a les normes reguladores dels plans docents de les assignatures per als ensenyaments de la Universitat de Barcelona i a les normes reguladores de l'avaluació i de la qualificació dels aprenentatges de la Universitat de Barcelona, les quals s'aplicaran subsidiàriament.

1. OBJECTE

Aquesta normativa de centre s'aprova per a la definició, realització, tutorització, avaluació i qualificació dels Treballs de Fi de Grau (TFG) que s'estableixen en els diferents plans d'estudi dels tres títols oficials de grau impartits a la Facultat de Belles Arts, sens perjudici de les possibles especificitats de cada pla d'estudis.

2. ÀMBIT D'APLICACIÓ

Estan subjectes a aquesta normativa tots els TFG desenvolupats pels alumnes d'algun dels tres graus impartits a la Facultat de Belles Arts.

3. ESTRUCTURA ORGÀNICA

Els responsables de vetllar per l'organització i el compliment de la normativa del TFG són la Comissió acadèmica i el Consell d'estudis de la facultat. A proposta del cap d'estudis, el Consell d'estudis pot delegar les seves funcions a la comissió específica de treball de fi de grau:

La comissió del treball de final de grau (CTFG) tindrà la següent estructura per a tots els graus de la Facultat de Belles Arts:

3.1. La CTFG estarà formada pels següents membres, deu en total:

- El cap d'estudis i coordinador del grau en Belles Arts (el vot del CE és de qualitat).
- Un representant de cada àmbit del grau de Belles Arts, que rebrà el nom de coordinador/a d'àmbit (set coordinadors en total).
- El coordinador/a del grau en Conservació-Restauració de Bens Culturals, o persona en qui delegui.
- El coordinador/a del grau en Disseny, o persona en qui delegui.

3.2. A proposta del Consell d'estudis s'escollirà, entre els membres de la comissió de TFG, un coordinador d'assignatura que serà el responsable de totes les accions necessàries per a portar a bon termini els objectius d'organització de l'assignatura.

3.3. El coordinador de l'assignatura de TFG serà qui definirà tots els punts que pertanyen al pla docent. Aquest pla docent s'aprovarà per la comissió específica de TFG i, posteriorment, es corroborarà per la Comissió acadèmica de la facultat de Belles Arts.

3.4. La comissió de TFG s'encarregarà de totes aquelles funcions que el Consell d'estudis li assigni com a pròpies. Entre d'elles destacar-ne les següents:

- Elaboració de l'oferta dels treballs de final de grau.
- Organització de la presentació del TFG, que es farà mitjançant la creació de tribunals per àmbits o línies. Hi haurà tants tribunals com siguin necessaris per a cada convocatòria.
- Vetllar perquè cada àmbit hagi definit el programa específic dels seus TFG.
- Cada àmbit proposarà les professores i professors que han de formar part dels tribunals d'avaluació.
- Arbitrar en el cas de problemàtiques relacionades en els aspectes acadèmics i formals que poden afectar tant al professorat com a l'alumnat.

- Informar el cap d'estudis de totes les propostes i decisions preses per cada àmbit, per tal d'elaborar les línies i les places per oferir el curs vinent.

3.5. Els professors tutors seran escollits entre l'equip docent de l'àmbit o grau i se'ls hi comunicarà als caps de departament implicats en la docència del professorat, per a reflectir-ho en el seu PDA. Cada tutor podrà portar un màxim de cinc TFG. En cas necessari, els departaments podran incrementar el nombre de tutors per garantir que tots els alumnes en tinguin.

3.6. Composició dels tribunals avaluadors:

- Cada tribunal estarà format per tres membres: president, secretari i vocal.
- Els membres formaran part de la plantilla de professorat de la facultat. La comissió de TFG pot proposar variar la tipologia dels membres, i en casos molt especials es podrà invitar professors d'altres facultats de la UB o d'institucions externes. Tot i així caldrà l'aprovació del Consell d'estudis i de la Comissió acadèmica de la facultat.
- Els tribunals i els suplents del tribunal seran nomenats pel cap d'estudis, a proposta dels coordinadors i professors de l'àmbit. Aquests, si és possible, no han de ser tutors de cap dels TFG de l'àmbit. Tot plegat comptarà amb el suport de la secretaria d'estudiants de la facultat.
- En el grau en Belles Arts, els membres han de pertànyer almenys a dos seccions diferents.
- El secretari del tribunal serà sempre un membre de la secció, si és possible de la línia, i serà qui s'encarregarà de les tasques administratives del tribunal: revisar i corroborar les credencials i certificats, rebre l'informe del tutor i les còpies del TFG, omplir les actes el dia de la defensa, l'acta oficial de l'ensenyament, etc.
- En cas que totes les línies d'un àmbit vulguin tenir un sol tribunal, ho podran fer.

4. DEDICACIÓ HORÀRIA DE L'ESTUDIANT I DEL PROFESSOR

- El TFG és una assignatura de 18 ECTS, això suposa a l'alumne una càrrega de treball de 450 hores que es reparteixen en 12 hores de treball dirigit i 438 hores de treball autònom.
- Pel professor suposa una dedicació de 12 hores tutorialis per alumne, més les hores que es desprenguin d'altres tasques relacionades amb el seguiment. Segons les indicacions del PDA, cada professor pot tutoritzar un màxim de cinc estudiants, i no es podran superar en cap cas. Això equival a una dedicació màxima de 6 ECTS (60 hores) a l'assignatura de TFG per professor.

5. ACTIVITATS A DESENVOLUPAR PER PART DEL TUTOR

Poden ser tutors tots els professors de la UB que tinguin docència assignada a algun dels tres graus de la Facultat de Belles Arts.

Les activitats formatives es corresponen, principalment, al treball autònom de l'estudiant. El tutor programarà un mínim de tutories individuals, per fer l'orientació i seguiment del treball, que

compleixin amb les dotze hores de dedicació per alumne. Independentment, el tutor pot realitzar altres sessions de tutories en grup quan així ho cregui convenient, però no seran considerades dins del PDA. En qualsevol cas, el tutor haurà de portar un control estricte de les sessions que hagi desenvolupat. Aquesta informació quedarà recollida en l'informe que emetrà el tutor.

El tutor ha d'orientar als estudiants en els següents aspectes:

- Delimitació del tema.
- Plantejament d'objectius.
- Establir el calendari de realització del TFG.
- Orientacions documentals, metodològiques i procedimentals.
- Seguiment del desenvolupament del treball.
- Obtenció de conclusions.
- Elaboració de l'informe individualitzat per a cada TFG, seguint el format aprovat per la Comissió acadèmica i el Consell d'estudis de la facultat de Belles Arts.
- Pautes per a la defensa amb l'aplicació dels criteris de la Normativa del TFG. Cada àmbit podrà adaptar la normativa segons les seves necessitats, sempre i quan no la contradigui.

6. MODALITAT DEL TFG

1. El grau en Belles Arts programarà els TFG per àmbits, a petició del Consell d'estudis i prèvia proposta consultada. En aquest cas, cada àmbit ha de tenir totalment definits els objectius per a la realització del TFG que durà a terme l'alumne que s'hi inscriu. (Els graus de Conservació-Restauració de Bens Culturals i Disseny seguiran el procés segons les seves necessitats i característiques).
2. El TFG ha de tenir definit un pla docent general i un programa específic per cadascun dels diferents àmbits i línies.
3. Cada TFG estarà organitzat de forma autònoma. En aquest sentit, el coordinador d'àmbit o grau haurà de tenir actualitzats els programes docents específics.
4. Qualsevol altre cas, s'estudiarà i es resoldrà per part de la comissió de TFG.

7. SEGUIMENT DELS ALUMNES

El cap d'estudis, el coordinador de TFG de cada Grau, i els coordinadors d'àmbit, amb l'ajut administratiu de la SED, portaran un registre actualitzat dels professors tutors i de les tutories dels TFG.

- El seguiment administratiu dels alumnes es realitzarà mitjançant la secretaria d'estudiants, sota la supervisió del cap d'estudis.
- El seguiment acadèmic el realitzarà el tutor assignat a l'alumne, sota la supervisió del cap d'estudis.

8. FORMAT DE LA MEMÒRIA ESCRITA DEL TFG

El TFG haurà de tenir un format de maquetació basat amb les següents normes:

- L'estudiant haurà de presentar una versió en paper a DIN A4, impresa a doble cara, i una versió en PDF gravada en un DVD del seu treball.
- Es recomana utilitzar una font tipogràfica adient al treball, amb un cos de text de 12 com a màxim.
- L'interlineat ha de ser senzill, proporcional al cos tipogràfic emprat.
- La paginació és obligatòria.
- El treball ha de tenir una extensió entre 15 - 40 pàgines; el màxim és orientatiu i s'ha d'adaptar a les necessitats del TFG.

El treball teòric ha de constar de les següents parts:

1. Identificació de la UB, el títol del TFG, el NIUB, cognoms i nom de l'alumne, cognoms i nom del tutor.
2. Índex del treball amb la paginació de les parts.
3. Resum del treball en català/castellà, segons sigui l'idioma de presentació, i en anglès (*Abstract*) de 200 paraules com a màxim.
4. Els capítols o les parts que considerin necessàries tant l'alumne com el tutor.
5. S'inclouran les fotografies de les obres artístiques en el TFG, quan així ho requereixi. Les fotografies o obres artístiques han d'estar degudament referenciades.
6. La bibliografia ha d'estar degudament citada, i ha de seguir les normes acordades per la comissió de TFG.
7. Qualsevol altre material —vídeo, àudio, etc.— s'adjuntarà en forma d'annex en el mateix TFG amb suport DVD. En el mateix disc s'hi ha d'incloure tots els còdexs necessaris per a la seva reproducció amb els estàndards del moment. Tot aquest material també ha d'anar relacionat en el document que s'entregui del TFG.
8. Altres consideracions a tenir en compte per part de la comissió de TFG.

9. EXPOSICIÓ (O PRESENTACIÓ) I DEFENSA DEL TFG

1. En el moment de la defensa del TFG s'ha de constatar que l'alumne hagi superat tots els crèdits de la titulació excepte el TFG. Des de la secretaria de la facultat es constatarà que l'alumne compleix aquesta condició i expedirà un certificat, que serà obligatori fer arribar al secretari del tribunal del TFG abans de procedir a la seva lectura. En aquest certificat s'ha d'explicitar la superació de totes les assignatures del grau corresponent.
2. En el cas de no disposar del certificat de superació, l'alumne es veurà obligat a renunciar a la seva presentació, i el tribunal no seguirà amb el procediment de lectura d'aquest TFG.

3. Qualsevol altra situació no podrà ser admesa pel tribunal.

10. AVALUACIÓ DEL TFG

Sistema d'avaluació del Treball de Fi de Grau:

A les memòries *verifica* dels diferents graus de la facultat de Belles Arts consta el següent:

La evaluación del Proyecto de Final de Grado se realizará mediante una única prueba final que constará de diversas partes: la entrega de una memoria escrita según un formato determinado, la exposición oral de los resultados más concluyentes y la defensa del proyecto ante un tribunal nombrado a tal efecto entre el PDI de la Facultad.

1. La memòria presentada per l'estudiant ha de seguir la normativa formal de TFG que es farà pública a l'inici de curs.
2. Cada àmbit o línia farà públics els criteris de presentació dels TFG's amb la data que indiqui el Consell d'estudis.
3. En el grau de Disseny l'estudiant ha de presentar una memòria i un cartell.
4. Cada grau, àmbit o línia decidirà si els estudiants han de presentar, o no, els treballs davant del tribunal. L'alumne, però, sempre pot demanar fer presentació presencial del seu treball, i si això es dóna, el tribunal ha d'acceptar la petició. En aquest cas el tribunal comunicarà a l'estudiant el dia, l'hora i lloc per a fer la presentació. Per a sol·licitar-ho, l'estudiant haurà de fer servir el formulari que es troba a la SED. Exceptuant en el grau de Disseny que en cap cas hi haurà presentació oral pública davant d'un tribunal.
5. El temps màxim de presentació del treball serà de 15 minuts. El president del tribunal garantirà que el temps màxim entre presentació i preguntes no superi els 25 minuts.
6. Cada *membre del tribunal* emetrà una nota de 0 a 10 sobre els següents aspectes:
 - A. Contingut (N_1)
 - B. Presentació formal (N_2)
 - C. Exposició i defensa (N_3)

La nota de cada membre serà el resultat de la següent operació:

$$N_{\text{membre tribunal}} = 0.34 \cdot N_1 + 0.33 \cdot N_2 + 0.33 \cdot N_3$$

La nota del tribunal serà la mitjana aritmètica (promig) de les notes dels tres membres del tribunal, i respecte de la nota final, tindrà una ponderació del **82 %**.

El tutor emetrà un informe en el qual hi constarà una valoració quantitativa de 0 a 10 punts. Aquesta valoració es ponderarà al **18 %** de la nota final alumne (N_{fa}).

- Quan la nota sigui inferior a 3 punts, l'alumne no podrà presentar el TFG a la convocatòria immediata.
- Quan la nota del tutor estigui en el rang de 3 a 4,9 punts, l'alumne podrà decidir presentar-se o no al TFG. En cas que si, ho haurà de comunicar a la comissió de TFG, presentant un formulari a la secretaria d'estudiants, per així poder-ho notificar al tribunal corresponent i fer l'exposició.

La qualificació - Nota final de l'alumne (N_{fa}) es calcularà segons l'algorisme:

$$N_{\text{final alumne}} = 0.82 \cdot N_{\text{Tribunal}} + 0.18 \cdot N_{\text{tutor}}$$

7. La memòria ha de seguir la normativa formal de TFG que es farà pública a l'inici de curs.
8. La qualificació final s'haurà de fer pública exclusivament al Campus Virtual en la data assenyalada pel calendari. Les notes les publicarà cada coordinador d'àmbit.
9. Seguint el calendari específic aprovat per la comissió acadèmica del centre, cada tribunal haurà d'establir un dia per la revisió de notes, que les durà a terme el president o la presidenta, o el secretari o la secretaria.
10. Podran optar a la reavaluació del TFG els estudiants que hagin obtingut una qualificació final d'entre 4,5 i 4,9 punts, sempre i quan els tribunals avaluadors considerin que en els treballs hi ha parts que poden ser esmenades dins del termini establert per la comissió acadèmica. Per fer-ho, els estudiants hauran de sol·licitar-ho dins dels dies marcats en el calendari.
11. Degut al nombre limitat de matrícules d'honor, els tribunals avaluadors poden proposar diferents matrícules d'honor i enviar-les al coordinador de TFG o al cap d'estudis, que seran els qui faran les concessions definitives.

11. PUBLICACIÓ DE L'OFERTA DE PLACES I PROCÉS DE MATRÍCULA

1. Durant el mes de setembre es farà pública la relació de places que ofereixi cadascun dels àmbits o línies, de manera que l'alumnat tindrà aquesta informació en el moment de la matrícula.
2. A finals de gener, primers de febrer, es farà pública la relació de places ofertes que estan disponibles per a l'alumnat que encara s'ha de matricular el TFG.
3. Per poder-se matricular al TFG, caldrà que l'alumne hagi superat:
 - o Al setembre, un nombre igual o superior a 180 crèdits de la titulació i que tingui tot primer, segon i tercer aprovats.

- o Al febrer del mateix curs, un nombre igual o superior a 210 crèdits a la titulació, de manera que només manquin els corresponents crèdits de les assignatures del 2on semestre.
- 4. L'alumne es matricularà directament a la línia de l'àmbit on desitgi desenvolupar el TFG. Les línies estaran diferenciada en grups per tal de facilitar l'automatrícula. En cap cas es podrà sobrepassar la capacitat indicada per l'àmbit, perquè aquesta està supeditada a la disponibilitat del professorat de l'àmbit.
- 5. L'alumne pot optar per a renunciar a la matrícula en ambdós períodes, dins del terminis específics aprovats pel Consell d'Estudis.
- 6. El període de matrícula del TFG serà anual ordinari al més de setembre, tot i que, si no es compleixen requisits o bé si l'alumne UB torna d'un intercanvi nacional o internacional, es permetrà matricular-lo en període d'ampliació de matrícula al més de febrer del mateix curs.

12. CONVOCATÒRIA EXTRAORDINÀRIA

- La convocatòria extraordinària es regularà segons el punt 15.3 de la *Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i qualificació dels aprenentatges* (aprovada per Consell de govern en data 8 de maig de 2012):

15.3. Malgrat el que s'estableix en l'apartat anterior, l'alumnat al qual, en matricular-se a l'inici del curs acadèmic, li resti un màxim d'un 10 % dels crèdits corresponents per finalitzar l'ensenyament, té dret a una convocatòria extraordinària de final d'estudis, amb el benentès que només té dret a la docència corresponent al semestre en què s'imparteix l'assignatura. Per poder tenir dret a la convocatòria extraordinària cal que es matriculi de tots els crèdits que resten per finalitzar l'ensenyament.

- Donat que el Treball de final de grau s'imparteix en el segon quadrimestre, l'estudiant que s'aculli a la convocatòria extraordinària no té dret a tutor.
- El tribunal emetrà una qualificació, que serà el resultat de la mitjana de la nota dels seus tres membres —president, secretari i vocal— seguint la següent operació:

$$\text{Nota Final: } N_{\text{membre tribunal}} = 0.34 \cdot N_1 + 0.33 \cdot N_2 + 0.33 \cdot N_3$$

- Els processos de revisió, reavaluació i reclamació seguiran el calendari específic aprovat per la comissió acadèmica del centre.

13. PUBLICACIÓ DEL TFG

EL TFG es podrà publicar digitalment si compleix les següents condicions:

1. Si el tutor i el tribunal ho consideren oportú, tenint en compte que la qualificació mínima ha de ser de 9,00 sobre 10.
2. Si l'alumne signa la cessió de drets que autoritza a fer-ho.
3. Si el format digital subministrat permet la seva incorporació a la BD Documental que la UB decideixi emprar per a aquest sistema.
4. Si compleix la normativa de citació bibliogràfica i d'obres d'art.
5. Si compleix amb la normativa referent als drets de propietat intel·lectual o de propietat industrial. D'altra banda els TFG s'han de regular en els termes i condicions previstos en la legislació vigent.
6. La Universitat de Barcelona ha de fomentar que l'estudiant utilitzi llicències lliures en la publicació dels treballs per facilitar la difusió i la reutilització de l'obra.
7. La Universitat de Barcelona es compromet a vetllar perquè els documents dipositats en el repositori segueixin els estàndards internacionals.

14. REGISTRE I EMMAGATZEMATGE

El registre i emmagatzemen és un procés a determinar per l'administració de centre. La documentació necessària, així com el model a emprar per a l'entrega del TFG, s'haurà d'estudiar i validar per part del Consell d'estudis i la Comissió acadèmica de la facultat de Belles Arts.